

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslų kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Antikinė istoriografija: istorija ir teorija	Filologija H004	Filologijos	Klasikinės filologijos

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
	8		

Dalyko anotacija

Vakarų istoriografijos ištakos: graikų istorinio mąstymo specifika, *istorijos* sąsajos su žodine tradicija ir autoriniais graikų literatūros žanrais (epu, drama, novele), Rytų kultūros įtaka (Asirijos „karalių kronikos“ (*auto*)*biografijos*) ir kt.). Nuo mitinio prie istorinio laiko: praeities „įlaikinimas“ ir prozinio naratyvo formavimasis, istoriko iškilimas. Tradicija ir autorystė istoriografiniame diskurse; intertekstualumas ir jo santykis su antikinėmis istorikomis. Istorijos samprata graikų ir romėnų istoriografijoje. Pagrindiniai istoriosofiniai modeliai (Herodotas, Tukididas, Ksenofontas, Polibijus) ir istorinio tyrimo metodika. Asmenybės kaip istorijos subjekto išskėlimas. Istorografija ir politika: tapatybės paieškos ir dominavimo strategijos. *Istorija* kaip tekstas: pasakojimo strategijos (objekto pasirinkimas ir medžiagos atranka, „pasakotojas“ ir jo auditorija, pasirinkti stilistiniai istorinio „aiškinimo“ modeliai), santykis su antikinėmis literatūros teorijomis (Aristotelis, Dionisijus Halikarnasietis ir kt.) bei istoriografinė polemika (Plutarčas, Lukianas).

Pagrindiniai antikinės istoriografijos žanrai (genealogijos, periegezė, istorinė biografija, memuarai, kronika, lokalinė (sričių ar polių) istorija, Graikijos istorija, visuotinė istorija, politinė monografija ir kt.). Antikinės istoriografijos kanonas (Herodotas, Tukididas, Ksenofontas, Timajus, Polibijus, Diodoras, Aleksandro žygių istorikai (Arianas, Kvintas Kurcijus Rufas ir kt.), Plutarčas, Gajus Julijus Cezaris, Gajus Svetonijus Trankvilas, Gajus Salustijus Krispas, Publijus Kornelijus Tacitas, Titas Livijus ir kt.). Romėnų istoriografijos santykis su graikų istoriografinėmis tradicijomis. Antikinės istoriografinės tradicijos įtaka Viduramžių, Renesanso ir Apšvietos istoriografijai.

Pagrindinė literatūra

- S. Hornblower, ed., 2004: *Greek historiography*. Oxford: Clarendon Press.
- G. S. Shrimpon, 1997: *History and memory in Ancient Greece*. Oxford: Clarendon Press.
- P. A. Brunt, 1997: *Studies in Greek history and thought*. Oxford: Clarendon Press.
- A. Cameron, ed., 1989: *History as text: the writing of Ancient history*. London.
- R. Mellor, 1999: *The Roman historians*. Routledge.
- G. Parmeggiani, ed., 2014: *Between Thucydides and Polybius. The Golden Age of Greek historiography*. Harvard University Press.
- Z. Norkus, 1996: *Istorika*. Vilnius: Taura.
- A. Lianeri, ed., 2011: *The Western time of Ancient history: historiographical encounters with the Greek and Roman Past*. Cambridge: University Press.
- H. White, 2003: *Metaistorija. Istorinė vaizduotė XIX amžiaus Europoje*. Vilnius: Baltos lankos.
- J. Rüsen, 2007: *Istorika. Istorikos darbų rinktinė* (sud. Z. Norkus). Vilnius: Margi raštai.
- A. Momigliano, 1972: „Time in Ancient historiography“, *History and Theory* 6(6): *History and the concept of time*, 1-23.
- C. W. Fornara, 1983: *The nature of history in Ancient Greece and Rome*. Berkeley, Los Angeles and London.

Papildoma literatūra
A. Aarne, S. Thompson, 1961: <i>The types of the folktale</i> . Helsinki
Alter, R., 1981: <i>The art of Biblical narrative</i> . New York.
E. Badian, 1993: <i>From Plataea to Potidaea: studies in Greek history and historiography of the Pentecontaetia</i> . Baltimore.
T. S. Brown, 1958: <i>Timaeus of Tauromenium</i> . Berkeley and Los Angeles.
J. D. Denniston, 1952: <i>Greek prose style</i> . Oxford University Press.
T. Eagleton, 1983: <i>Literary theory: an introduction</i> . Oxford.
A. W. Gomme, 1954: <i>The Greek attitude to poetry and history</i> . Berkeley and Los Angeles.
C. Kraus, ed., 1999: <i>The limits of historiography. Genre and narrative in Ancient historical texts</i> . Leiden, Boston and Cologne.
G. A. Kennedy, ed., 1989: <i>The Cambridge history of literary criticism</i> , vol. 1. Cambridge University Press.
J.S. Rusten, ed., 2009: <i>Thucydides</i> (Oxford readings in Classical studies). Oxford University Press.
T. Rood, 2004: <i>Thucydides: narrative and explanation</i> . Oxford University Press.
C. Dewald, J. Marincola, eds., 2006: <i>The Cambridge companion to Herodotus</i> . Cambridge University Press.
Ph. A. Stadter, 1965: <i>Plutarch's historical methods: an analysis of the Mulierum virtutes</i> . Harvard University Press.
N. Juchnevičienė, 1998: <i>Senovės Graikijos istoriografija (archajinis ir klasikinis laikotarpiai)</i> . Vilnius: VU leidykla.
N. Juchnevičienė, 2012: „Kas atrado istoriją“, <i>Literatūra</i> 54 (3), 69-78.
N. Juchnevičienė, 2002: „Antikinės istoriografijos stilistinės paradigmos: retorika ir epas“, <i>Literatūra</i> 44 (3), 24-35.
N. Juchnevičienė, 1998. „Prooimion ir praefatio: išangos funkcija klasikinėje graikų istoriografijoje“, <i>Literatūra</i> 40 (3), 57-63.
N. Juchnevičienė, 2004: „Istorikai apie istoriją ir tragediją“, <i>Literatūra</i> 46 (3), 41-56.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Nijolė Juchnevičienė	Humanitarinių mokslų daktarė	<p>2022 – “Women identities in Plutarch”. <i>Essays in honour of Horatio Vella</i>. Malta: Midsea Books, 60-74.</p> <p>2022 – “Ričardas Mironas (1908–1979): sovietinio mokslininko karjeros profilis (archyvinių šaltinių apžvalga)”. <i>Literatūra</i> 63(3), 74-89; DOI: https://doi.org/10.15388/Litera.2021.3.5</p> <p>2021 – “Themistocles the Saviour: The leader as a trickster in Herodotus”. <i>De risu. Representations and evaluations of laughter in Greek and Roman literature</i> (J. Akujäri, J. Blomqvist, K. Blomqvist, Eds.). <i>Studia Graeca et Latina Lundensia</i> 27, 25 – 44. ISBN (print) 978-91-7267-438-7; ISBN (pdf) 978-91-7267-439-4. ISSN 1100-7931</p>

2020 – “Moterų gyvenimai Plutarcho *Gyvenimuose*“. *Literatūra* 62 (3), 30 – 47. ISSN 0258-0802; eISSN 1648-1143. DOI: <https://doi.org/10.15388/Litera.2020.3.3>

2017 – “Classical Scholarship in Lithuania at the Beginning of the Soviet Era: the struggle for survival, in *Spudasmata 171: The Classical Tradition in the Baltic Region. Perceptions and Adaptations of Greece and Rome* (A. Jönsson and Gr. Vogt-Spira, eds.), Olms-Weidemann, Hildesheim-Zürich-New York, 2017, 545-561. ISO 9706. ISBN 978-3-487-15583-8. ISSN 0548-9705

Patvirtinta Doktorantūros komiteto posėdyje 2023-01-13, Nr. (7.17 E) 15600-KT-16.

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. dr. Meilutė Ramonienė